

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

verslag

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

KvK Utrecht 30276683

T 030 274 91 11
rivm@rivm.nl

Datum
4 juni 2020

Bespreking	3e bijeenkomst Taskforce DOBC				
Vergaderdatum en -tijd	4 juni 2020 12.30 – 14.00 uur				
Vergaderplaats	Vanuit eigen werkplek via GoToMeeting, RIVM U0.22				
Aanwezig	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
	5.1.2e		5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
Afwezig	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
Verstuurd naar	5.1.2e		5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
	5.1.2e		5.1.2e		

Tijdens deze vergadering is het **Programma van eisen 1 versie 0.5 – Notificatie-app** besproken.

1. Wisselingen in samenstelling Taskforce DOBC

Er heeft een aantal wisselingen plaatsgevonden in de samenstelling van de Taskforce DOBC.

- 5.1.2e neemt de plaats van 5.1.2e over (beide vanuit RIVM-CIb-EPI);
- 5.1.2e sluit aan en op basis van het onderwerp van een bijeenkomst wordt gekeken of hij of 5.1.2e deelneemt (beide vanuit de NHG).

5.1.2e is bij deze 3e bijeenkomst aangeschoven om de voortgang van het VWS-Bouwteam toe te lichten.

2. Programma van eisen 1 versie 0.5 | Notificatie-app

Tijdens deze 3^e bijeenkomst is verder ingegaan op het Programma van eisen 1 versie 0.5 – Notificatie-app. De Taskforce DOBC heeft zich specifiek gebogen over de vragen van VWS over dit PvE versie 0.5.

Samenvatting stand van zaken VWS-Bouwteam

Het VWS-Bouwteam, bestaande uit circa 50 man, houdt zich bezig met de verschillende aspecten en functionaliteiten die te maken hebben met het bouwen van de Notificatie-app. Het Bouwteam is opgedeeld in een drietal pijlers:

- Design/ontwerp (o.a. de gebruiksvriendelijkheid)

- Technische kant (front-end en back-end aspecten)
- Fundamenten van de app (keuzes m.b.t. de werking van de app, zoals risicoweging, parameters, etc.)

Datum
4 juni 2020

Het Bouwteam gaat twee soorten testen uitvoeren. De eerste test is gericht op het technische deel en zal aanstaande maandag 8 juni worden uitgevoerd op de kazerne in Vught. Deze kazerne is een simulatiestad met gebouwen, straten, metrostations, etc. Het Bouwteam gaat hier de werking van de technische aspecten van de app, zoals Bluetooth-verbindingen, testen. Dit is belangrijk in het kader van het definiëren van de parameters die in de app worden opgenomen.

De tweede pilot is een veldtest die waarschijnlijk in Twente wordt gehouden. De specifieke planning en inhoud van deze test moet nog worden bepaald. De Taskforce zal ook nog worden geraadpleegd over de specifieke aanpak.

Parameters en TEK's

In de Notificatie-app worden verschillende parameters opgenomen die de risicoscore gaan bepalen waarop een gebruiker van de app een notificatie ontvangt. Parameters zijn onder andere:

- hoe lang iemand in contact is geweest met de index;
- wat het tijdstip van het contact was;
- wanneer de klachten zijn begonnen.

Google en Apple kunnen een aantal parameters verkrijgen via Bluetooth.

Elke parameter bevat dus gegevens van een gebruiker, de zogenaamde Temporary Exposure Key (TEK), en aan deze parameter wordt een score gehangen. Alle scores samen bepalen of een gebruiker een notificatie vanuit de app ontvangt en welk handelingsperspectief hieraan vast zit.

Het ontvangen van een notificatie

De gegevens, oftewel TEK's, die een gebruiker heeft uitgezonden, worden via een server (vooralnog die van de Belastingdienst) gedeeld en in de app van andere gebruikers worden die TEK's vergeleken en indien er een match is, krijgt men een notificatie.

Als iemand positief getest is én de app gebruikt, kan door middel van de TEK's dus achterhaald worden met wie deze persoon in contact is geweest in de tijd dat hij/zij besmettelijk was en wie risicocontacten zijn. TEK's zijn tot twee weken terug op te halen.

De Taskforce DOBC, de Taskforce Gedrag en de Autoriteit Persoonsgegevens hebben hoog op de agenda staan dat de TEK's niet terug te herleiden zijn naar één persoon.

De Notificatie-app versus regulier bron- en contactonderzoek (BCO)

Omdat de Notificatie-app gebaseerd is op anonimiteit, zal deze nooit helemaal gelijk zijn aan het reguliere bron- en contactonderzoek. In de

app weet je bijvoorbeeld niet of een risicocontact van een index gehandeld heeft naar de notificatie die hij/zij kreeg vanuit de app. Heeft hij/zij contact opgenomen met de GGD, is er getest, etc.

Datum
4 juni 2020

Een oplossing om in de OSIRIS-vragenlijst een optie toe te voegen dat de index gebruik maakt van de Notificatie-app. Ook zie je of iemand een bekende bron heeft (regulier BCO) of een onbekende bron (via Notificatie-app).

De Notificatie-app heeft duidelijke invloed op het reguliere BCO door de GGD. Daarom is in de begeleidingscommissie besproken dat de GGD in het reguliere BCO op een aantal punten wijzigingen zal moeten doorvoeren om de Notificatie-app zo goed en efficiënt mogelijk te kunnen gebruiken. Wijzigingen zullen vooral plaatsvinden in het testprotocol, de vragen die men aan mensen stelt en de registratiepunten in HPZone.

Publiekscommunicatie rondom Notificatie-app

Er werd wederom aangegeven dat het belangrijk is om aan het publiek duidelijk uit te leggen waar de app voor bedoeld is en wat men ermee kan. Het moet duidelijk zijn voor een gebruiker dat de ingevoerde gegevens niet gekoppeld worden aan iemands zorgdossier en dat er dus ook niets wordt doorgegeven aan bijv. de huisarts. Ook is het verstandig een disclaimer toe te voegen dat iemand bij ernstiger wordende klachten zelf naar de huisarts moet bellen.

Specifieke vragen VWS over de Notificatie-app

Hieronder zullen de specifieke vragen van VWS over de notificatie-app beantwoord worden.

1. Hoe moet de koppeling tussen testuitslag en de app praktisch worden vormgegeven?

De koppeling wordt gemaakt doordat de index, die positief getest is, zijn/haar TEK's uitzendt die naar andere gebruikers van de app worden gestuurd die vervolgens bij een match van TEK's een notificatie krijgen.

De volgende punten staan nog ter discussie:

- Wie verstuurt de TEK's van een positief geteste index in de app (middels een code)? Aan te raden is om dit door een zorgverlener te laten doen, zodat er geen misbruik van kan worden gemaakt. De index moet dan echter wel toestemming geven om zijn/haar TEK's te laten versturen.

Ook zou er gewerkt kunnen worden aan een koppeling van de gegevens via het lab en de app. Dit komt de snelheid in het BCO ten goede. Bij een positieve testuitslag kan de index dan bijvoorbeeld een pop-up in de app krijgen met de vraag of hij toestemming geeft om zijn contacten te waarschuwen. Dan komt er geen code, die verkeerd kan worden ingevoerd, aan te pas.

Datum
4 juni 2020

- Een ander punt van discussie is of er een professional mee moet kijken met het invoeren van de day of onset, de eerste dag dat men symptomen ervaart. Als iemand dit zelf doet, zonder hulp van een verpleegkundige of arts, kan er verwarring of zelfs miscalculatie ontstaan. De afweging hierin is of het zwaarder weegt om het proces te versnellen en dus een index zelf de day of onset te laten bepalen óf dat de index een dag of meer te vroeg aangeeft met het gevolg dat contacten ook weer langer of onnodig in quarantaine moeten.

2. Kunnen contacten van een bevestigde case een notificatie krijgen met daarin het verzoek om zich te laten testen?

Besproken in de begeleidingscommissie van VWS: ook contacten, zonder klachten, zouden na 5 dagen getest kunnen worden. Dit is een advies vanuit de begeleidingscommissie puur gekeken naar het doel om het BCO sneller te laten verlopen. De (praktische) haalbaarheid van dit testbeleid én de conformiteit met de richtlijn vanuit het RIVM staat nog ter discussie en wordt nog besproken.

Het is daarnaast belangrijk dat er eenheid is in het handelingsperspectief dat wordt gegeven bij het testen (dus regulier versus digitaal). Afstemming is cruciaal, de gebruiker moet hetzelfde handelingsperspectief krijgen ongeacht of hij/zij door de GGD, het callcenter of de Notificatie-app is benaderd.

3. De anonieme Notificatie-app zal leiden tot positieve effecten en negatieve effecten.

a) Welke positieve effecten worden voorzien en welke negatieve effecten worden voorzien?

Positieve effecten zijn:

- Snelheid in het BCO-proces
- Moeilijk te reproduceren contacten / vergeten contacten zijn te achterhalen
- Bewustwording van het maatschappelijk belang. Het besef bij mensen dat COVID-19 nog steeds onder ons is en men zich dus nog steeds aan de maatregelen moet houden

Negatieve effecten zijn:

- Schijnveiligheid door de app, 'ik kan gewoon mijn gang gaan, want ik wordt toch wel gewaarschuwd als ik een risico loop'
- Men kan denken dat zijn/haar gegevens in de app worden gedeeld met zorgverleners en ze niet meer zelf contact met een (huis)arts hoeven op te nemen. Het is uitermate belangrijk om deze verwachtingen juist te managen en duidelijk te communiceren dat de gegevens in de app niet gekoppeld worden aan persoonlijke zorgdossiers. In de publiekscampagne moet duidelijk gemaakt worden wat het doel is van de app en dat gebruikers een eigen verantwoordelijk hebben in het opnemen van contact met de huisarts bij ernstiger wordende klachten.

b) Hoe monitoren we die effecten zo goed mogelijk?

Datum
4 juni 2020

Door indicatoren en statistieken van de app zo feitelijk mogelijk te monitoren, bijvoorbeeld hoe snel mensen zich laten testen en door gebruikersvragen op te stellen over de app, bijv. registratie hoe vaak men de app aan heeft.

4. De anonieme Notificatie-app zal vals-positieven en vals-negatieven opleveren. Welke definitie van vals-positief/negatief hanteren we en hoe te monitoren?

Vals-positieven zijn:

- Mensen die een waarschuwing krijgen terwijl ze die niet hadden moeten krijgen (bijv. omdat ze achter een scherm zitten, in een andere treincoupé, maar ook als men in een andere periode contact heeft gehad met de index dan de besmettelijke periode).

Vals-negatieven zijn:

- Mensen die in nauw contact zijn geweest met een index en dus een hoog risico lopen, maar geen waarschuwing krijgen.

Beiden zijn niet te monitoren vanwege het anonieme aspect van de Notificatie-app.

5. De anonieme Notificatie-app zal positieve effecten sorteren, bijvoorbeeld op snelheid en volume van contacten informeren. Hoe kunnen we deze positieve effecten maximaliseren?

- Door een zo groot mogelijke penetratie van de app binnen de bevolking
- Door de awareness hoog te houden, goede communicatie hierover
- Door zo snel mogelijk te testen

6. A) Op welke specifieke doelgroepen moet de Notificatie-app zich focussen?

In principe op de hele bevolking, maar dan wel zorgen dat het gebruikerstoegankelijkheid goed is. Iedereen moet de app kunnen gebruiken.

Er zijn groepen waarvan het fijn zou zijn als zij de app vooral gebruiken, bijvoorbeeld mensen die in contact zijn geweest met anderen die ze niet kennen (bijv. in de trein, museum, bioscoop, winkel) en mensen die in contact zijn geweest met kwetsbare personen.

Eigenlijk gaat het niet om doelgroepen, maar om specifieke situaties.

B) Moet het uitsturen van notificaties zich kunnen richten op specifieke leeftijdsgroepen (leeftijden die bijvoorbeeld een hoger risico op infectie/verloop van de infectie hebben)?

Nee, in verband met het recht op gelijkheid van informatievoorziening én het feit dat je nooit de hele context weet, moet de app zich hier niet op richten. Dit kan leiden tot misclassificatie.

Datum
4 juni 2020

7. Wat is de minimale penetratiegraad (download/continu gebruik van) van de app bij deze specifieke doelgroepen, zodat de app een meerwaarde heeft voor de bestrijding van COVID-19?

Hoe meer mensen geïnfecteerd, hoe hoger de adoptie moet zijn. Zie ook [het artikel](#) van de MIT Technology Review over de penetratiegraad van een COVID-19-app. Er moet een acceptabele penetratiegraad worden geformuleerd op basis van de y-as (baten) en de x-as (penetratie).

8. Op welke manier dient een pilotonderzoek naar de trace-app te worden vormgegeven?

In het PvE moet duidelijk worden opgenomen wat er getest moet worden. De op te nemen parameters gaan gepaard met grote onzekerheid omdat we nog niet alles over COVID-19 weten. Deze onzekerheid moet worden meegenomen in de pilot, zodat ze uiteindelijk beter geconcretiseerd kunnen worden.

De Taskforce DOBC wil graag advies geven over wat er precies getest moet worden in de Notificatie-app. Vooral als het gaat om het gebruikersdeel. De taskforce wil een robuust testprotocol opstellen waarin duidelijk aangegeven wordt hoe de taskforce wil dat er getest/geëvalueerd wordt. Bijv. het effect op het BCO-proces: wat moet er precies getest worden en hoe moet dat gemeten worden?

3. W.v.t.t.k.

- Vrijdag 5 juni brengt de Begeleidingscommissie een advies uit met een framework over het PvE1 – de Notificatie-app. Een aantal vragen van VWS zullen hierin ook beantwoord worden. De Taskforce DOBC krijgt het advies van de Begeleidingscommissie z.s.m. te zien, inclusief de reactie van VWS.
- Het verslag van de 2e bijeenkomst van de Taskforce DOBC, op 28 mei 2020, is door de aanwezigen goedgekeurd en vastgesteld.

Volgend overleg:
Planning afhankelijk van

- Pilot Notificatieapp, hier komen de technische (on)mogelijkheden naar voren, dan opnieuw input vanuit de Taskforce nodig. Denk ook aan risico-inschattingen.
- Thuismonitoring: GGD GHOR/VWS proberen eind deze week/begin volgende week te besluiten hoe verder. Ze hebben nu zowel adviezen van ons als van TF gedrag gekregen en zullen dit meenemen in hun afwegingen voor de vervolgstappen.

Datum
4 juni 2020

Acties:

Datum	Onderwerp	Conclusie / actie	Verantw.	Realisatie	Opmerkingen
18-05-2020	Liaisonrol	5.1.2e	5.1.2e ^{5.1.2e}	Gereed	5.1.2e ontmoet dinsdag 2 juni het bouwteam bij VWS.
18-05-2020	Signaal richting VWS afgeven omtrent project-structuur	Uitwisseling/samenhang tussen werkgroepen/TF en commissies is uitdagend, moet meer lean	5.1.2e		
18-05-2020	Verklaringen voor publicatie ledenlijst	Leden vragen of ze bezwaar hebben tegen publicatie en NDA laten onderteken	5.1.2e	Gereed	
18-05-2020	Herhaalde contactmomenten	Navragen bij BCO Protocol werkgroep: hoe om te gaan met herhaald contact? (is bijv. 3x 5 min ook goed?)	5.1.2e	Gereed	
28-05-2020	Uitwerken van tijdslijn BCO	Vraag neerleggen bij Stuurgroep Traceren	5.1.2e		
28-05-2020	Definitieve verslag TF	Dit verslag delen TF DOBC	5.1.2e	Gereed	
28-05-2020	5.1.2e vragen aan te sluiten		5.1.2e	Gereed	
04-06-2020	Framework opvragen	Begeleidingscommissie heeft een Framework opgesteld	5.1.2e	Loopt via stuurgroep Traceren	